

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 39
E: gp.mzi@gov.si
www.mzi.gov.si

SPLOŠNE SMERNICE S PODROČJA ENERGETIKE

Številka: 350-139/2017/213
Datum: 01. 06. 2018

Pripravil:
mag. Matej Praper
Višji svetovalec I

dr. Peter Gašperšič
MINISTER

KAZALO

1	ZAKONSKA PODLAGA	2
1.1	ZAKON O UREJANJU PROSTORA (ZUreP-2)	2
1.1.1	Smernice s področja energetike	2
1.2	ENERGETSKI ZAKON (EZ-1)	3
1.3	DRŽAVNI PROSTORSKI AKTI.....	3
1.3.1	Resolucija o nacionalnem energetskem programu.....	3
1.3.2	Strategija prostorskega razvoja Slovenije	3
1.3.3	Prostorski red Slovenije.....	4
1.4	PODZAKONSKI AKTI	4
1.4.1	Pravilnik o metodologiji in obveznih vsebinah lokalnih energetskih konceptov ..	4
1.4.1.1	Priročnik za izdelavo lokalnih energetskih konceptov	4
1.4.2	Pravilnik o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij.....	4
1.4.3	Strokovne podlage za Prostorski plan RS	4
1.4.4	Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe energije biomase.....	4
1.4.5	Pravilnik o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z delovnim tlakom do vključno 16 barov	5
1.4.6	Pravilnikom o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z delovnim tlakom nad 16 barov ter o pogojih za posege v območjih njihovih varovalnih pasov	5
1.4.7	Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem zemeljskega plina	5
1.4.8	Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem električne energije Republike Slovenije.....	5
1.4.9	Sistemska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije s prilogami	5
1.4.10	Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije.....	6
1.4.11	Veljavni razvojni načrti prenosnega in distribucijskega omrežja električne energije ter načrt prenosnega plinovodnega omrežja v Republiki Sloveniji za desetletno obdobje	6
2.	VSEBINA SPLOŠNIH SMERNIC S PODROČJA ENERGETIKE	7
2.1	LOKALNI ENERGETSKI KONCEPTI.....	7
2.2	PROSTORSKO UMEŠČANJE ENERGETSKIH OBJEKTOV V PROSTOR	10
2.3	RAZVOJ NASELIJ IN RAZPRŠENE POSELITVE Z OZIROM NA ENERGETSKO INFRASTRUKTURO	11
2.4	RAZVOJ ENERGETSKE INFRASTRUKTURE	14

1 ZAKONSKA PODLAGA

1.1 ZAKON O UREJANJU PROSTORA (ZUreP-2)

1.1.1 Smernice s področja energetike

Na podlagi Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17; ZUreP-2) Ministrstvo, pristojno za energijo, kot nosilec urejanja prostora za področje energetike daje smernice in mnenja v postopkih priprave prostorskih aktov na občinski in medobčinski ali regionalni ravni.

11. odst. 39. člena ZUreP-2 določa, da nabor nosilcev urejanja prostora v postopku priprave posameznega prostorskega akta določi njegov pripravljavec glede na njegovo vsebino. Če pripravljavec presodi, da mora pri njegovi pripravi sodelovati tudi drugo ministrstvo, organ v njegovi sestavi, javni zavod ali drug organ ali organizacija, je ta na poziv pripravljavca obvezan sodelovati v skladu s tem zakonom.

V skladu z omenjenim členom pripravljavcu oz. izdelovalcu prostorskega akta, kot nosilec urejanja prostora za področje energetike zaradi pomembnosti prostorskega načrtovanja pri pripravi državnih prostorskih aktov (DPN) nalagamo obvezo, da se za pripravo prostorskega načrtovanja pri pripravi prvih in drugih mnenj obvezno vključi tudi družbo ELES d.o.o. in družbo PLINOVODI d.o.o., ter družbe Elektro Celje d.d., Elektro Gorenjska d.d., Elektro Ljubljana d.d., Elektro Maribor d.d. in Elektro Primorska d.d., ki so po pogodbi pooblaščen za izvajanje nalog distribucijskega operaterja družbe SODO d.o.o.

V prvem odstavku 39. člena ZUreP-2 (nosilci urejanja prostora) je določeno, da nosilci urejanja prostora pri pripravi občinskih in medobčinskih prostorskih aktov ali na regionalni ravni sodelujejo tako, da na podlagi svojih razvojnih politik, strategij in programov, skladno s področnimi zakoni, pripravljavcem prostorskih aktov na njihovo zahtevo:

- predložijo svoje razvojne in varstvene potrebe, ki se nanašajo na prostor;
- predložijo razpoložljive strokovne podlage za podane razvojne potrebe za prostorske akte s svojega delovnega področja;
- posredujejo in objavljajo ažurne podatke v ustreznih, zlasti digitalnih oblikah, ki se nanašajo na prostor, ter morebitne usmeritve, priporočila in pojasnila s svojih delovnih področij in
- podajo smernice in mnenja.

1.2 ENERGETSKI ZAKON (EZ-1)

Na podlagi 29. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15) so izvajalci energetske dejavnosti in organi lokalne skupnosti dolžni na območju, ki ga pokriva LEK svoje razvojne dokumente ter delovanje uskladiti s cilji in ukrepi, predvidenimi v LEK.

V ta namen lokalne skupnosti ali več lokalnih skupnosti skupaj sprejmejo lokalni energetski koncept, s katerim se načrtuje prostorski in gospodarski razvoj lokalne skupnosti, razvoj lokalnih energetske gospodarske javne službe, učinkovita raba energije in njeno varčevanje, uporaba obnovljivih virov energije ter izboljšanje kakovosti zraka na območju lokalne skupnosti.

Na podlagi 465. člena EZ-1 pripravljavci prostorskih aktov pri njihovi pripravi upoštevajo smernice in mnenja ministrstva, pristojnega za energijo in operaterjev po tem zakonu.

1.3 DRŽAVNI PROSTORSKI AKTI

1.3.1 Resolucija o nacionalnem energetskem programu

Nacionalni energetski program (NEP), (Uradni list RS, št. 57/04) je dokument koordiniranja prihodnjega delovanja ustanov, ki se ukvarjajo z oskrbo z energijo ter postavlja cilje in določa mehanizme za prehod od zagotavljanja oskrbe z energenti in električno energijo k zanesljivi, konkurenčni in okolju prijazni oskrbi z energijskimi storitvami. Postavlja tudi cilje in mehanizme za spremembo razumevanja vloge in pomena energije pri dvigu blaginje.

1.3.2 Strategija prostorskega razvoja Slovenije

Strategija prostorskega razvoja Slovenije (SPRS) je trajnostno naravnana strategija, ki vključuje tudi razvojne cilje, ki jih na področju energije postavlja NEP.

V skladu z določbo 92. člen ZPNačrt (veljavnost in spremembe državnih prostorskih aktov sprejetih na podlagi Zakona o urejanju prostora) veljata Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04) in Uredba o prostorskem redu Slovenije (Uradni list RS, št. 122/04) do uveljavitve državnega strateškega prostorskega načrta skladno z določbami tega zakona.

V Strategiji prostorskega razvoja Slovenije (SPRS) je za vsebine s področja energetike relevantno predvsem poglavje »III. Razvoj prostorskih sistemov z usmeritvami za razvoj na regionalni in lokalni ravni«, ki obsega podpoglavje »2. Razvoj gospodarske javne infrastrukture«.

1.3.3 Prostorski red Slovenije

V Prostorskem redu Slovenije (PRS) so za vsebine s področja energetike relevantna predvsem poglavja: »I/2 Načrtovanje prostorskih sistemov«, »I/2.1 Načrtovanje poselitve«, »I/2.3 Načrtovanje v krajini«, in »I/3.5 Gradnja objektov zunaj poselitvenih območij«.

1.4 PODZAKONSKI AKTI

1.4.1 Pravilnik o metodologiji in obveznih vsebinah lokalnih energetskega konceptov (Uradni list RS, št. 56/16)

Določa metodologijo priprave in obvezno vsebino lokalnega energetskega koncepta ter poročanje o izvajanju dejavnosti, ki izhajajo iz lokalnega energetskega koncepta.

1.4.1.1 Priročnik za izdelavo lokalnih energetskega konceptov (št. dokumenta: 360-236/2013/103, objavljen dne 29.3. 2016 na spletni strani MZI –DE)

Priročnik določa in podaja izdelovalcem lokalnih energetskega konceptov poenotena navodila izdelave LEK glede obveznih vsebin lokalnih energetskega konceptov.

Predpisana vsebina in postopki izdelave lokalnih energetskega konceptov v Priročniku določajo standarde kakovosti izdelave LEK in dejanske izvedbe ukrepov v praksi.

1.4.2 Pravilnik o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskega omrežij (Uradni list RS, št. 101/2010)

Pravilnik določa pogoje in omejitve gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskega omrežij. Tabeli 1 in 2 omenjenega pravilnika določata možnosti gradenj v varovalnem pasu daljnovodov.

1.4.3 Strokovne podlage za Prostorski plan RS, Ministrstva za okolje in prostor, Urad za energetiko (št. dokumenta 350-13-16/02, iz marca 2003)

Zlasti so pomembne tabele 7 in karte od 1 do 4, ki določajo predloge energetskega objektov v RS.

1.4.4 Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe energije biomase (Uradni list RS, št. 37/2009)

Predpisuje se način določanja izkoristka in izračunavanja prihranka, celotnega izkoristka pretvorbe energije v proizvodnih napravah s sproizvodnjo toplote in električne energije z

visokim izkoristkom (v nadaljevanju: SPTE) ter izračunavanja količine električne energije proizvedene v SPTE.

1.4.5 Pravilnik o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z delovnim tlakom do vključno 16 barov (Uradni list RS, št. 26/2002, 54/2002 in 17/14 – EZ-1)

Pravilnik predpisuje tehnične zahteve in pogoje za graditev in obratovanje prenosnega sistema zemeljskega plina z največjim delovnim tlakom do vključno 16 barov in pogoje za načrtovane posege tretjih oseb v območju varovalnega pasu prenosnega sistema zemeljskega plina ter posebne varnostne ukrepe za zagotavljanje varnosti in zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom.

1.4.6 Pravilnikom o tehničnih pogojih za graditev, obratovanje in vzdrževanje plinovodov z delovnim tlakom nad 16 barov ter o pogojih za posege v območjih njihovih varovalnih pasov (Uradni list RS, št. 12/2010, 45/11 in 17/14 - EZ-1)

Pravilnik predpisuje tehnične zahteve in pogoje za graditev in obratovanje prenosnega sistema zemeljskega plina z največjim delovnim tlakom nad 16 barov in pogoje za posege tretjih oseb v območju varovalnega pasu prenosnega sistema zemeljskega plina ter posebne varnostne ukrepe za zagotavljanje varnosti in zanesljivosti oskrbe z zemeljskim plinom.

1.4.7 Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 55/2015 in 80/2017)

Ta navodila urejajo obratovanje in vodenje prenosnega sistema zemeljskega plina.

1.4.8 Sistemska obratovalna navodila za prenosni sistem električne energije Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 29/16)

S Sistemskimi obratovalnimi navodili za prenosni sistem električne energije Republike Slovenije se urejata obratovanje in način vodenja prenosnega sistema električne energije, kar vključuje tudi tehnične zahteve ter pogoje za priključitev uporabnikov sistema in distribucijskega operaterja na prenosni sistem.

1.4.9 Sistemska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije s prilogami (Ur.l.RS 41/11)

Sistemska obratovalna navodila določajo sistem obratovanja za elektroenergetsko distribucijsko omrežje, opredeljujejo storitev distribucije električne energije po distribucijskem omrežju, način zagotavljanja sistemskih storitev na distribucijskem omrežju, obratovanje in razvoj distribucijskega omrežja ter tehnične pogoje za priključitev na distribucijsko omrežje

1.4.10 Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Ur.l. RS 126/07)

Splošni pogoji določajo odnose med distribucijskim operaterjem, odjemalci in dobavitelji električne energije, priključitev na distribucijski sistem, odjem in oddajo električne energije, način merjenja in merilne naprave, obračun, način zaračunavanja in plačevanja uporabe omrežja, evidenco merilnih mest ter kakovost storitev distribucijskega operaterja.

1.4.11 Veljavni razvojni načrti prenosnega in distribucijskega omrežja električne energije ter načrt prenosnega plinovodnega omrežja v Republiki Sloveniji za desetletno obdobje

Razvojni načrti morajo opredeliti glavno infrastrukturo za prenos elektrike in zemeljskega plina in za distribucijo elektrike, ki jo je treba v naslednjih desetih letih zgraditi ali posodobiti za zanesljivo oskrbo z elektriko in zemeljskim plinom, varno delovanje omrežij in prilagajanje nadaljnjemu razvoju na področju proizvodnje elektrike iz obnovljivih virov, ob uvajanju pametnih omrežnih storitev in zagotavljanju skladiščnih objektov.

2. VSEBINA SPLOŠNIH SMERNIC S PODROČJA ENERGETIKE

2.1 LOKALNI ENERGETSKI KONCEPTI

LEK predstavlja obvezno strokovno podlago za pripravo prostorskih načrtov lokalnih skupnosti.

Pri načrtovanju prostorske ureditve v postopku predloga sprememb in dopolnitev prostorskih aktov, OPN, OPPN itd. je potrebno občinam sprejeti lokalni energetski koncept, kot program ravnanja z energijo v lokalni skupnosti po predhodnem soglasju ministra, pristojnega za energijo, in ga objaviti na svojih spletnih straneh da je osnutek prostorskega akta (OPN ali OPPN itd.) občin skladen s 29. členom Energetskega zakona (EZ).

V skladu z omenjenim členom EZ so samoupravne lokalne skupnosti pri svojem prostorskem načrtovanju dolžne upoštevati lokalni energetski koncept, ki se sprejme na vsakih deset let oziroma tudi pogosteje, če se z Energetskim konceptom Slovenije (EKS) ali akcijskimi načrti spremenijo cilji in ukrepi ali če se spremenijo podlage za urejanje prostora in razvoja v lokalni skupnosti.

Lokalne skupnosti so dolžne uskladiti LEK z novo sprejetim EKS ali akcijskim načrtom v roku enega leta od sprejetja EKS ali akcijskega načrta.

Glede na 504. člen EZ-1 pa morajo lokalne skupnosti uskladiti svoje prostorske akte z LEK v dveh letih po sprejetju LEK. Do uskladitve občinskih prostorskih aktov z LEK se šteje, da je projektna dokumentacija glede načina ogrevanja skladna z določbami občinskih prostorskih aktov:

- če objekt leži znotraj območja odločitve lokalne skupnosti iz osmega odstavka 29. člena EZ-1 in je predviden način ogrevanja objekta skladen s to odločitvijo,
- če objekt leži zunaj območja odločitve lokalne skupnosti iz osmega odstavka 29. člena EZ-1 oziroma območje ni določeno in je predviden način ogrevanja skladen s predpisom o učinkoviti rabi energije v stavbah.

Lokalni energetski koncept je koncept razvoja samoupravne lokalne skupnosti ali več samoupravnih lokalnih skupnosti pri oskrbi in rabi energije, ki poleg načrtov oskrbe z energijo vključuje tudi ukrepe za učinkovito rabo energije, sproizvodnjo toplote in električne energije ter uporabo obnovljivih virov energije.

Lokalni energetski koncept mora vsebovati predvsem:

1. analizo porabe energije in energentov po posameznih področjih in za samoupravno lokalno skupnost kot celoto;
2. analizo oskrbe z energijo;
3. analizo emisij;

4. opredelitev šibkih točk oskrbe in porabe energije z vidika stabilnosti in okoljske sprejemljivosti;
5. oceno predvidene porabe energije in napotke za prihodnjo oskrbo z energijo;
6. analizo možnosti učinkovite rabe energije in analizo potencialov obnovljivih virov energije;
7. določitev lastnih ciljev energetskega načrtovanja v samoupravni lokalni skupnosti;
8. analizo možnih ukrepov;
9. akcijski načrt;

Ocena predvidene prihodnje porabe energije in napotki za prihodnjo oskrbo z energijo vsebujejo:

- usmeritve za načrtovanje prostorskih načrtov in območij gospodarskega razvoja lokalne skupnosti;
- predvideno količinsko opredeljeno prihodnjo porabo energije na podlagi načrtov o novogradnjah iz veljavnih prostorskih aktov;
- napotki in ocene za izboljšanje kakovosti zraka na območju lokalne skupnosti;
- kartografski prikaz območij plinovoda in sistema daljinskega ogrevanja (če obstajajo) z vrisanimi načrti razvoja omrežja;
- kartografski prikaz večjih kotlovnice in prikaz območij kjer je predvidena izgradnja novih sistemov ogrevanja.

Za vsa obravnavana območja priprave prostorskih načrtov lokalnih skupnosti je potrebno opredeliti in kartografsko prikazati naslednje:

- usmeritve na nivoju stavbe oziroma parcele morajo imeti opredeljene energetske potenciale za uporabo sončne, geotermalne, vetrne in energije biomase
- usmeritve na nivoju parcele z opredeljeno uporabo tehnologij (tehnologije za izkoriščanje obnovljivih virov energije,...) z upoštevanjem kriterijev kot so: tehnične, funkcionalne, okoljske in ekonomske izvedljivosti uporabljenih tehnologij,
- usmeritev za območja, za katera je predvidena prednostna uporaba energentov ali sistemov za ogrevanje, kar mora biti analizirano s tehničnega, funkcionalnega, okoljskega vidika.

Pri graditvi nove stavbe in večji prenovi stavbe ali njenega posameznega dela, ki po predpisih o graditvi objektov pomeni rekonstrukcijo, je treba izdelati študijo izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo.

Študija izvedljivosti alternativnih sistemov za oskrbo z energijo je obvezna sestavina projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja v skladu s predpisi o graditvi objektov.

Omenjene študije ni potrebno izdelati za stavbe:

- za katere je način oskrbe z energijo določen v lokalnem energetskega konceptu iz 29. člena EZ-1;
- za katere je način oskrbe z energijo določen s predpisom;
- iz šestega odstavka 334. člena EZ-1,

- če je v projektu za pridobitev gradbenega dovoljenja določeno, da bosta več kot dve tretjini potrebne končne energije za delovanje stavbe zagotovljeni iz enega ali več alternativnih sistemov, se šteje, da je zahteva za izdelavo študije izpolnjena;
- do velikosti 1000 m², če za območje, na katerem stoji ali bo postavljena, obstaja lokalni energetska koncept ali analiza zaokrožene prostorske enote z opredeljenimi možnostmi in zmogljivostmi uporabe obnovljivih virov energije.

Za gradnjo objektov zunaj poselitvenih območij in območja z razpršeno poselitvijo izven urbanih območij ter ničenergijske stavbe je mogoča alternativna možnost komunalnega opremljanja (sončna energija za individualno oskrbo z električno energijo, male čistilne naprave in podobne nove tehnologije) kar omogoča manjše posege v krajino in ekonomičnost investicij.

V lokalnem energetska konceptu so opredeljeni cilji in ukrepi za doseganje teh ciljev, ki morajo biti v skladu z:

- Nacionalnim energetska programom,
- Operativnega programa varstva zunanjega zraka pred onesnaževanjem s PM10 (OP PM10),
- Akcijskega načrta za energetska učinkovitost za obdobje 2014–2020,
- Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010-2020 (AN OVE),
- Dolgoročna strategija za spodbujanje naložb energetska prenove stavb (oktober 2015),
- Nacionalnih okvirnih ciljev za prihodnjo porabo električne energije proizvedene v soprodukciji toplote in električne energije z visokim izkoristkom,
- Akcijski načrt za skoraj nič – energijska stavbe za obdobje do leta 2020,
- ciljev za izboljšanje kakovosti zraka,
- Postavljenih ciljev in predvidenih ukrepov v posamezni samoupravni lokalni skupnosti v skladu s svojim potencialom URE in izrabe OVE,
- Energetska politiko na območju RS.

Če lokalna samoupravna skupnost s svojim konceptom teh ciljev ne more doseči, se mora povezati z eno ali več drugimi lokalnimi skupnostmi, da skupaj dosežejo zastavljene cilje.

Lokalni energetska koncept je potrebno izdelati v skladu s *Pravilnikom o metodologiji in obveznih vsebinah lokalnih energetska konceptov* (Uradni list RS, št. 56/16) in *Priročnikom za izdelavo lokalnega energetska koncepta* (št. dokumenta: 360-236/2013/103, objavljen dne 29. 3. 2016 na spletni strani MZI – DE).

2.2 PROSTORSKO UMEŠČANJE ENERGETSKIH OBJEKTOV V PROSTOR

Pri načrtovanju prostorske ureditev sprememb in dopolnitev prostorskih aktov, OPN, OPPN itd. je potrebno upoštevati smernice glede na Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS-Ur. list. RS, št. 76/04 – Publikacijska karta št. 4; Usmeritev za razvoj energetskih sistemov) in strokovne podlage za Prostorski plan RS, Ministrstva za okolje in prostor, Urada za energetiko, št. 350-13-16/02, iz marca 2003.

Preko območij načrtovanih lokalnih posegov v prostor, npr. OPN občine, običajno potekajo obstoječi in predvideni elektroenergetski objekti nazivne napetosti 110 kV ali več za proizvodnjo, prenos in distribucijo električne energije: elektrarne, razdelilne postaje (RP), razdelilne transformatorske postaje (RTP), transformatorske postaje (TP), daljnovodi (DV) in kablovodi (KB) itd. Vse naštetje obstoječe in predvidene elektroenergetske objekte iz območja prostorskega akta je potrebno navesti ločeno za prenos in distribucijo v tekstualnem delu in vrisati v grafičnih prilogah prostorskega akta.

Glede na določila 468. člen Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/2014, EZ-1) je potrebno upoštevati širino varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja, ki poteka na vsako stran od osi elektroenergetskega voda oziroma od zunanje ograje razdelilne ali transformatorske postaje in znaša:

- za nadzemni večsistemski daljnovod in razdelilne transformatorske postaje nazivne napetosti 400 kV in 220 kV 40 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti 400 kV in 220 kV 10 m;
- za nadzemni večsistemski daljnovod in razdelilne transformatorske postaje nazivne napetosti 110 kV 15 m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti 110 kV 3 m;

Za vse objekte skladno s prilogo tabela 1 in 2 Pravilnika o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Ur. list RS, št. 101/2010) označene z > + < je dovoljena gradnja v varovalnem pasu obstoječih in predvidenih daljnovodov ali kablovodov, možna le ob določenih pogojih in na določeni oddaljenosti od vodov in objektov tega omrežja, ter označene z > - < je prepovedana gradnja v varovalnem pasu obstoječih in predvidenih daljnovodov ali kablovodov.

Varovalni pas sistemov elektrike je zemljiški pas ob elektroenergetskih vodih in objektih, v katerem se smejo graditi objekti in naprave ter izvajati dela, ki bi lahko vplivala na obratovanje omrežja, le ob določenih pogojih in na določeni oddaljenosti od vodov in objektov tega omrežja.

Glede na 16. člen Pravilnika o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Ur. list RS, št. 101/2010) se lahko v varovalnih pasovih elektroenergetskih vodov ter RTP, RP in TP opravljajo dejavnosti, ki se uvrščajo v dejavnost I. območja varstva pred elektromagnetnim sevanjem v skladu z Uredbo o elektromagnetnem sevanju v naravnem

in življenjskem okolju (Ur. list RS, št. 70/96) le na zemljiščih, kjer je takšna dejavnost opredeljena v prostorskih aktih občin, veljavnih na dan uveljavitve tega pravilnika in se na teh zemljiščih takšna dejavnost z dnem uveljavitve tega pravilnika tudi izvaja.

Za objekte prenosne elektroenergetske infrastrukture pozivamo načrtovalce in občine, da se za obvezna izhodišča in konkretne smernice iz tega področja obrnejo direktno na sistemskega operaterja prenosnega omrežja, to je družba ELES d.o.o..

Za vsako načrtovanje in umeščanje objektov v prostor, določitev pogojev za priključitev na distribucijsko omrežje električne energije za vse vrste objektov ali rab prostorov je potrebno pridobiti konkretne smernice pri družbah Elektro Celje d.d., Elektro Gorenjska d.d., Elektro Ljubljana d.d., Elektro Maribor d.d. in Elektro Primorska d.d., ki so po pogodbi pooblaščen za izvajanje nalog distribucijskega operaterja družbe SODO d.o.o..

Poleg zgoraj omenjenih elektroenergetskih objektov je preko območja načrtovanih posegov v prostor občine potrebno upoštevati tudi obstoječe in predvidene prenosne plinovode ter jih citirati skladno z njihovimi uradnimi oznakami. Za objekte plinske infrastrukture predlagamo načrtovalcem in občinam, da se za osnovna izhodišča iz tega področja obrnejo direktno na operaterja prenosnega sistema, to je družba PLINOVODI d.o.o..

2.3 RAZVOJ NASELIJ IN RAZPRŠENE POSELITVE Z OZIROM NA ENERGETSKO INFRASTRUKTURO

Pri načrtovanju prostorske ureditve v postopku osnutkov sprememb in dopolnitev prostorskih aktov, OPN ali OPPN itd. občine je potrebno upoštevati Uredbo o prostorskem redu Slovenije (Uradni list RS, št. 122/04, 33/07 – ZPNačrt in 61/17 – ZUreP-2):

Pravila za načrtovanje poselitve (23. člen, 9. točka)

(9) Za smotrno rabo energije:

- z izborom lokacije, orientacijo objektov in ustreznimi odmiki med njimi omogočati ustrezno celoletno osončenje in zagotavljati zmanjševanje potreb po ogrevanju in umetnem hlajenju,
- z ustrezno zasnovo stavbnega volumna, z izborom gradiva in toplotno zaščito stavb zagotavljati čim manjše izgube toplotne energije,
- z načrtovanjem smotrne razporeditve objektov zmanjševati stroške za izgradnjo in obratovanje omrežij gospodarske javne infrastrukture,
- z energetske sanacije stavb pri prenovi zmanjševati porabo energije,
- z uporabo lokalno razpoložljivih obnovljivih virov energije zmanjševati izgube energije pri prenosu in distribuciji.

Prenova naselij ali delov naselij (27. člen, 8., 9. in 14. točka)

(8) Prenovo je treba načrtovati tako, da je zagotovljena smotrna raba energije in materialov.

(9) Prenovo mora spremljati energetska sanacija stavb, kar pomeni:

1. ustrezno toplotno zaščito;
2. gradnjo skupnih energetske varčnih ogrevalnih sistemov in prednostno uporabo obnovljivih virov energije;
3. zmerno zgoščevanje poselitve z umeščanjem novih gradenj, kjer razpored stavb, njihova orientacija in razmiki omogočajo racionalno razvodno omrežje, dobro osončenje in zmanjšanje potrebe po hlajenju.

(14) Pri prenovi se spodbujata namestitve zbiralnikov sončne energije za pridobivanje električne energije in ogrevanje sanitarne vode ter izraba padavinske vode v sanitarne namene.

Širitev poselitvenih območij (29. člen, 2. točka, 12. odstavek)

(2) Pri načrtovanju območja za širitev naselja je treba upoštevati:

12. Možnost priključitve na prometno in energetske infrastrukturo, infrastrukturo elektronskih komunikacij ter infrastrukturo oskrbe z vodo in odvajanja ter čiščenja odpadne in padavinske vode, skladno s programi opremljanja zemljišč.

Razmeščanje območij namenske rabe (31. člen, 2. in 3. točka)

(2) Območja, ki so namenjena samo stanovanjem, se praviloma ne načrtujejo neposredno ob območjih proizvodnih dejavnosti, območjih energetske infrastrukture in površin drugih območij, zlasti nakupovalnih središč in zabavišnih parkov. V neposredno bližino čistih stanovanjskih površin se lahko umesti le manjši športnorekreacijski center.

(3) Območja proizvodnih dejavnosti se lahko razmešča tako, da bodo v največji možni meri izkoriščene prometne, energetske, komunalne in druge prednosti lokacije. Razmestitev območij proizvodnih dejavnosti ne sme poslabševati bivalnih in delovnih razmer v neposredni okolici ter zmanjševati dostopnosti do drugih območij.

Načrtovanje območij proizvodnih dejavnosti (33. člen, 6. točka)

(6) V območja proizvodnih dejavnosti se lahko kot dopolnilne dejavnosti umestijo zlasti prometni terminali, trgovine ter druga skladiščno-prodajna in predelovalna dejavnost, manjše obrtne dejavnosti, tovarniške trgovine, komunalne dejavnosti in distribucija energije.

Območja osnovnih namenskih rab v sistemu gospodarske infrastrukture (41. člen, 2. točka)

(2) Poteki komunikacijskih vodov in energetske vodov ter vodov okoljske infrastrukture praviloma ne izključujejo druge namenske rabe pod ali nad njimi, vendar namenska raba ne sme biti izključujoča, kar pomeni, da ne sme ogrozati delovanja in vzdrževanja vodov, hkrati pa vodi ne smejo ogrozati rabe nad ali pod njimi.

Načrtovanje energetske infrastrukture (51. člen)

(1) Z namenom smotrne rabe prostora je treba nove energetske sisteme za proizvodnjo električne energije v čim večji meri načrtovati na lokacijah obstoječih sistemov in na degradiranih območjih proizvodnih dejavnosti, zlasti kot:

1. naprave, ki povečujejo izkoristek obstoječih naprav;
2. nove sisteme za proizvodnjo električne energije, ki nadomestijo obstoječe sisteme;
3. nove sisteme za proizvodnjo električne energije, ki se umeščajo ob obstoječih in v čim večji meri izkoriščajo objekte in naprave obstoječih sistemov.

(2) Objekte in naprave za proizvodnjo električne energije je dopustno načrtovati tudi v primerih, ko izkoriščajo obstoječe vodne pregrade za druge namene (mlini, žage) in so skladni z zahtevami glede ohranjanja narave in varstva kulturne dediščine.

(3) Vodne akumulacije, namenjene proizvodnji električne energije, je treba načrtovati tako, da v čim večji meri služijo tudi drugim namenom, zlasti varstvu pred poplavami, namakanju kmetijskih zemljišč, turizmu in ribolovu.

(4) Nove energetske sisteme za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije za lastno uporabo ali kot dopolnilno dejavnost na kmetiji je dovoljeno načrtovati tako, da:

1. tvorijo usklajeno arhitekturno celoto z objektom ali skupino objektov, ob katere se umeščajo;
2. objekti in naprave energetskega sistema ne zasedajo površine, ki presega površino, zasedeno z objektom ali skupino objektov, ob katere se umeščajo.

(5) Poteki načrtovanih elektroenergetskih vodov za prenos in distribucijo se morajo poleg prilagajanja obstoječi naravni in ustvarjeni strukturi urejenosti prostora praviloma izogibati vidno izpostavljenim reliefnim oblikam, zlasti grebenom in vrhovom. Poseke skozi gozd je treba omejiti na čim manjšo možno mero.

(6) V poselitvenih območjih ter v območjih varstva kulturne dediščine se energetske sisteme za distribucijo praviloma načrtuje v podzemnih vodih.

(7) Pri načrtovanju energetskega sistema se daje prednost sistemom, ki omogočajo hkratno proizvodnjo več vrst energije, zlasti toplotne in električne energije ter izrabo obnovljivih virov energije.

(8) Nove objekte za skladiščenje obveznih rezerv naftnih derivatov, ki niso povezani s produktovodom, se zaradi zagotavljanja ustrezne dostopnosti načrtuje v navezavi na železniško infrastrukturo.

Gradnja objektov zunaj poselitvenih območij (99. člen, 12., 15. in 16. točka)

(12) Zunaj poselitvenih območij je dovoljena gradnja proizvodnih objektov in njim pripadajoče gospodarske infrastrukture, ki zaradi izrabe naravnih virov ne morejo biti v poselitvenih območjih, če je njihovo delovanje ekonomsko racionalnejše (hidroelektrarne, rudniški objekti in naprave, kamnolomi in podobno) ali če zaradi tehničnih, tehnoloških, okoljskih in drugih značilnosti niso primerni v poselitvenih območjih.

(15) Za območja z razpršeno poselitvijo izven urbanih območij lahko določi lokalna skupnost alternativne možnosti za komunalno opremljanje (sončna energija za individualno oskrbo z električno energijo, male čistilne naprave in podobno) in dostopnosti kar omogoča manjše investicije in posege v krajino,

(16) Za gradnjo prometnih in energetskih objektov gospodarske javne infrastrukture ter objektov telekomunikacijskih omrežij in drugih zvez zunaj poselitvenih območij se uporabljajo pravila za načrtovanje gospodarske infrastrukture.

2.4 RAZVOJ ENERGETSKE INFRASTRUKTURE

Pri načrtovanju prostorske ureditve v postopku osnutkov sprememb in dopolnitev prostorskih aktov, OPN ali OPPN itd. občine naj bodo v največji možni meri upoštevana tudi naslednja priporočila iz SPRS:

Energetski sistem je sklop posameznih energetskih infrastrukturnih sistemov, ki omogočajo oskrbo države z elektriko, zemeljskim plinom, nafto in naftnimi derivati, toploto, obnovljivimi in drugimi viri energije.

Pri pridobivanju, pretvorbi, prenosu, distribuciji in uporabi energije, ki povzročajo praviloma nezaželene in dolgoročne vplive na okolje in prostor, se upošteva načela vzdržnega prostorskega razvoja in spoznanje o omejenosti virov ter možnosti izrabe vseh realnih potencialov na področju učinkovite rabe energije.

Proizvodnja električne energije

(1) Za pridobivanje električne energije se prioriteto obnavlja, posodablja, ekološko sanira oziroma nadomešča obstoječe proizvodne enote z novejšimi in učinkovitejšimi proizvodnimi objekti.

(2) Pri nadaljnjem razvoju proizvodnje električne energije se načrtuje objekte za rabo obnovljivih virov energije kot so veter, geotermalna energija in drugi, z upoštevanjem učinkovitosti izbranega sistema in prostorske, okoljske ter družbene sprejemljivosti.

(3) V okviru učinkovite rabe fosilnih goriv se daje prednost sproizvodnji električne energije in toplotne energije. Pri vseh novogradnjah in pri obstoječih termoelektrarnah ter pri vseh večjih kotlovnica za daljinsko ogrevanje se preveri možnost sproizvodnje (termoelektrarne – toplarne). Take naprave morajo biti projektirane, zgrajene in obratovati tako, da obratujejo z visokim izkoristkom, kot to določa "Uredba o določanju količine električne energije, ki je proizvedena v sproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom ter določanju izkoristka pretvorbe energije biomase" (Uradni list RS, št. 37/2009).

Prenos in distribucija el. energije

(1) Pri prostorskem umeščanju se proučijo najugodnejši poteki tras, ki morajo poleg funkcionalno tehnoloških vidikov upoštevati prostorsko prilagojenost urbanemu razvoju in skladnost s prostorskimi možnostmi in omejitvami.

(2) Sistem prenosnega omrežja napetosti 110 kV in več se načrtuje in dograjuje tako, da omogoča vključitev novih proizvodnih virov in skupaj z distribucijskim omrežjem

zagotavlja stabilno, zanesljivo in kvalitetno oskrbo naselij in drugih večjih porabnikov z električno energijo na celotnem ozemlju Slovenije.

(3) Elektroenergetske koridorje se praviloma združuje s koridorji ostale energetske in druge infrastrukture. Na pozidanih območjih oziroma stanovanjskih območjih in na območjih kulturne dediščine se daje prednost kabelski izvedbi.

Prenosni in distribucijski sistem zemeljskega plina

(1) Sistem oskrbe z zemeljskim plinom zajema proizvodnjo plina, prenos, distribucijo in skladiščenje zemeljskega plina. V Sloveniji je proizvodnja zemeljskega plina zanemarljiva, zato bo tudi v bodoče oskrba države odvisna od virov iz različnih držav, proizvajalk zemeljskega plina. Zagotavlja se dolgoročno, varno in zanesljivo dobavo iz različnih virov.

(2) Za zagotavljanje varne in zanesljive oskrbe z zemeljskim plinom se poveča pretočno fleksibilnost, ter zgradi dodatne plinovode in plinovodne zanke oziroma okrepi prenosne plinovodne zmogljivosti.

(3) Obstoječ plinovodni sistem se dogradi in okrepi tako, da omogoča zadostno razpoložljivost zemeljskega plina na lokacijah, kjer se, v skladu z razvojem poselitve in gospodarstva, načrtuje njegova povečana raba.

(4) Za zagotovitev čim bolj učinkovite izrabe prostora se zagotavlja usklajeno načrtovanje prenosnega plinovodnega sistema in distribucijskega plinovodnega omrežja.

(5) Koridorje za umeščanje plinovodov za potrebe vključevanja Slovenije v evropske energetske integracije se načrtuje tako, da se zagotovi maksimalno funkcionalno povezavo na slovensko energetske in urbano omrežje, upoštevajoč obstoječe infrastrukturne koridorje. Pri tem se preveri funkcionalno tehnološke vidike, prostorsko prilagojenost urbanemu razvoju in skladnost z okoljskimi pogoji.

Na osnovi 29., 30. in 465. člena Energetskega zakona (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15) obveščamo občine, da v naslednji fazi, ko zaprosijo za mnenje oz. drugo mnenje za področje energetike navedejo sklice na konkretne smernice oz. prvo mnenje in priložijo k dopisu mnenja oz. soglasja družbe ELES d.o.o. in družbe PLINOVODI d.o.o. ter družb Elektro Celje d.d., Elektro Gorenjska d.d., Elektro Ljubljana d.d., Elektro Maribor d.d. in Elektro Primorska d.d., ki so po pogodbi pooblaščenice za izvajanje nalog distribucijskega operaterja družbe SODO d.o.o..